

CYNGOR SIR YNYS MON / ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL	
PWYLLGOR:	Pwyllgor Safonau
DYDDIAD:	13 Medi 2017
TEITL YR ADRODDIAD:	Adolygiad Blynyddol o'r Cofrestrau
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Cytuno ar y Broses a'r Amserlen
ADRODDIAD GAN:	Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) /Swyddog Monitro
SWYDDOG CYSWLLT:	Lynn Ball Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) /Swyddog Monitro lbxcs@ynysmon.gov.uk 01248 752586

1. CEFNDIR

Heblaw am yn 2016-17, pan ganolbwyntiodd y Pwyllgor Safonau'n llwyr ar y cofrestrau o ddiddordebau sy'n cael eu cynnal gan y cyngorau tref a chymuned, mae'r Pwyllgor wedi cynnal adolygiad blynyddol o'r tair cofrestr o ddiddordebau sy'n cael eu cynnal gan y Cyngor Sir mewn perthynas â'i aelodau.

Gan fod 30 aelod etholedig, y trefniant arferol yw bod aelodau annibynnol y Pwyllgor Safonau yn adolygu cofrestrau unrhyw chwe aelod etholedig, wedi eu dethol ar hap.

Y cofrestrau yw:-

- Y Gofrestr "Sefydlog" h.y. cofrestru ymlaen llaw y diddordebau hynny y gellir eu rhagweld yn rhesymol o dan y categorïau a nodir. Mae'r ffurflen safonol ynghlwm yn

<http://www.ynysmon.gov.uk/cyngor-a-democratiaeth/cynghorwyr-democratiaeth-ac-etholiadau/cynghorwyr/cynghorwyr-ac-aelodau-cyfetholedig-syn-pleidleisio-datganiadau-diddordeb?redirect=false>

- Datganiadau mewn Cyfarfodydd. Mae'r ffurflen safonol ynghlwm yn **ATODIAD 1**. Yn ogystal, cyhoeddwyd nodyn briffio ar gyfer aelodau mewn perthynas â [diddordebau personol a diddordebau personol sy'n rhagfarnu](#).
- Rhoddion a Lletygarwch. Mae'r ffurflen safonol ynghlwm yn **ATODIAD 2**. Yn ogystal cyhoeddwyd nodyn briffio i aelodau ynglŷn â [rhoddion a lletygarwch](#).

Mae tair Cofrestr ar gael i'r cyhoedd ar-lein ond ar ffurf crynodeb yn unig. Mae'r dogfennau llawn ar gael i'r cyhoedd hefyd, ar gais, ac i'r Pwyllgor, os oes angen. Mae'r Gofrestr Sefydlog a'r Gofrestr Rhoddion a Lletygarwch ar gael i aelodau eu cwblhau ar ffurf electronig yn unig. Mae'r Gofrestr o Ddatganiadau mewn Cyfarfodydd ar gael i aelodau ar bapur yn unig.

Yn wreiddiol, cynhaliwyd y broses adolygu fel ymarfer “desg” yn unig gydag aelodau'r Pwyllgor yn ystyried nodyn o gyngor cyffredinol (sydd wedi'i ddiweddarau) yn **ATODIAD 3** ac aelodau etholedig yn cael eu hysbysu o'r adolygiad. Anfonwyd y llythyr diwethaf ynglŷn â hyn at aelodau, cyn yr adolygiad diweddaraf ar 23 Tachwedd 2015 **ATODIAD 4**. Bydd aelodau'n cofio, wrth gynnal y ddau adolygiad diwethaf, er mai adolygiadau “desg” oeddynt, fod aelodau'r Pwyllgor wedi cysylltu'n uniongyrchol ag aelodau etholedig os oedd angen esboniad neu eglurhad ynglŷn â chofnodion penodol yn y Cofrestrau.

Yn dilyn yr adolygiad diweddaraf, rhoddodd y Pwyllgor Safonau gyfarwyddyd i swyddogion gyhoeddi cyngor generig i aelodau. Mae copi o'r cyngor generig diweddaraf yn **ATODIAD 5**.

2. ARGYMHELLION

1. Bod aelodau annibynnol y Pwyllgor Safonau yn cynnal adolygiad o'r tair cofrestr o ddiddordebau aelodau, gyda'r niferoedd yn cael eu rhannu'n gyfartal a'r enwau'n cael eu dethol ar hap;
2. Bod aelodau annibynnol y Pwyllgor Safonau yn cynnal adolygiad o gofrestrau o ddiddordeb aelodau cyfetholedig y Pwyllgorau Sgriwtini a'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu;
3. Bod aelodau Cyngor Tref a Chymuned newydd y Pwyllgor Safonau, pan fyddant wedi eu penodi, yn cynnal adolygiad o ddiddordebau aelodau annibynnol y Pwyllgor Safonau;
4. Bod y broses adolygu y cyfeirir ati yn 1 a 2 uchod yn dechrau ar (dyddiad y cytunir arno gan y Pwyllgor Safonau) ac yn gorffen erbyn (dyddiad y cytunir arno gan y Pwyllgor Safonau) a bod aelodau annibynnol y Pwyllgor Safonau yn cyfarfod yn anffurfiol i drafod canfyddiadau'r adolygiad cyn gynted ag sy'n bosib ar ôl y dyddiad cau ar gyfer cwblhau'r gwaith.
5. O leiaf fis cyn dyddiad dechrau'r adolygiad, bydd y Swyddog Monitro yn ysgrifennu at holl aelodau etholedig ac aelodau cyfetholedig y Cyngor i'w hysbysu y bydd yr adolygiad yn digwydd, er mwyn sicrhau fod unrhyw ddiweddariadau'n cael eu cwblhau, ac i gadarnhau y bydd aelodau'r Pwyllgor Safonau o bosib yn cysylltu â nhw i drafod eu datganiadau o ddiddordeb unigol;
6. Yn dilyn trafodaeth anffurfiol gan y Pwyllgor Safonau, bydd llythyr yn cael ei gylchredeg i'r holl aelodau yn cadarnhau canlyniad yr adolygiad, yn unol â'r amserlen y cytunir arni yn y cyfarfod anffurfiol y cyfeirir ato ym mharagraff 4 uchod. Cyhoeddir gwybodaeth gyffredinol o'r fath ar raglen cyfarfod y Pwyllgor Safonau nesaf yn dilyn hynny a bydd Cadeirydd y Pwyllgor Safonau'n codi unrhyw faterion cyffredinol yng nghyfarfod nesaf yr Arweinyddion Grwpiau yn dilyn yr adolygiad.

DATGANIADAU O DDIDDORDEB GAN AELODAU MEWN CYFARFODYDD

Enw'r Aelod:
Enw'r Cyfarfod:
Dyddiad y Cyfarfod:
Eitem ar y Rhaglen (rhif a theitl):

Rhaid i Aelodau lenwi blychau 1, 2, 3 a 4 isod.

1. Natur y diddordeb personol yw:

2. Busnes y Cyngor y mae'r diddordeb personol yn ymwneud ag ef yw:

3. Rhaid i'r Aelodau roi tic mewn un blwch

- ☐ **Nid yw'r diddordeb personol yn un sy'n rhagfarnu*** ac fe gymerais ran yn yr eitem **NEU**
- ☐ **Mae'r diddordeb personol yn un sy'n rhagfarnu*** a gadewais y cyfarfod pan oedd yr eitem yn cael ei thrafod **NEU**
- ☐ **Mae'r diddordeb personol yn un sy'n rhagfarnu*** ond rwyf wedi cael caniatâd arbennig.

*Diddordeb sy'n rhagfarnu yw diddordeb personol sydd mor sylweddol fel y byddai aelod gwybodus o'r cyhoedd yn credu'n rhesymol na fyddai'r Aelod yn gallu gweithredu ar y mater er budd y cyhoedd.

4. Yn fy marn i, mae fy niddordeb personol yn un sy'n rhagfarnu NEU sydd ddim yn rhagfarnu oherwydd:

Llofnod.....

Dyddiad Llofnodi.....

DYLID RHOI'R FFURFLEN HON AR ÔL EI CHWBLHAU I AELOD O STAFF Y GWASANAETHAU PWYLLGOR YN YSTOD, NEU'N UNION AR ÔL, Y CYFARFOD.

CYNGOR SIR YNYS MÔN

**DATGANIAD GAN AELODAU AC AELODAU CYFETHOLEDIG EU BOD
WEDI DERBYN RHODD AC/NEU LLETYGARWCH**

Darllenwch y Canllawiau isod a nodir yn y Protocol ar Roddion a Lletygarwch yn 5.9 yng Nghyfansoddiad y Cyngor os gwelwch yn dda ac yna cwblhewch y manylion isod:

Enw'r Aelod/Aelod Cyfetholedig	
Enw'r Rhoddwr/Darparwr	
Disgrifiad o'r rhodd neu'r lletygarwch	
Gwerth/amcangyfrif o werth y rhodd/lletygarwch	
Pryd a lle derbyniwyd y rhodd/lletygarwch	
Oedd unrhyw amgylchiadau arbennig sy'n cyfiawnhau derbyn y rhodd neu'r lletygarwch hwn?	
A oes gennych unrhyw gyswllt gyda'r person neu'r sefydliad sy'n rhoi'r rhodd neu'r lletygarwch un ai yn eich swyddogaeth fel cynghorydd neu fel arall? Rhowch fanylion os gwelwch yn dda	
Manylion am unrhyw gontract y mae gan y Rhoddwr/Darparwr diddordeb i'w sicrhau	
Sylwadau ychwanegol (os o gwbl)	
Llofnod	
Dyddiad	

ADOLYGIAD O'R COFRESTRAU – NODYN O GYNGOR CYFFREDINOL (GORFFENNAF 2017)

Mae'r dogfennau adolygu yn cynnwys y canlynol:-

1. **Y Gofrestr Sefydlog** - Mae hon i'w gweld ar wefan y Cyngor yn:

<http://www.ynysmon.gov.uk/cyngor-a-democratiaeth/cynghorwyr-democratiaeth-ac-etholiadau/cynghorwyr/cynghorwyr-ac-aelodau-cyfetholedig-syn-pleidleisio-datganiadau-diddordeb?redirect=false>

Mae'r gofrestr hon ar gael i aelodau ei chwblhau ar-lein yn unig.

- 1.1 Mae hon yn cael ei chwblhau o fewn 28 diwrnod o etholiad ac wedyn yn cael ei diweddaru yn ôl yr angen pan mae newidiadau yn digwydd. Anfonir llythyr blynyddol i'r holl aelodau i'w hatgoffa o'r gofynion yn y Côd Ymddygiad i aelodau ddiweddaru eu cofrestr o fewn 28 diwrnod o unrhyw newid o bwys yn eu diddordebau perthnasol.
- 1.2 Un pryder ydi'r anghysondeb rhwng aelodaeth o gyrff allanol sydd wedi cael eu cofnodi gan y Cyngor o'i gymharu â datganiadau o aelodaeth o gyrff allanol sydd wedi cael eu gwneud gan rai aelodau. Mae rhestr gyfredol y Cyngor o gyrff allanol, yn cynnwys rhestr o lywodraethwyr ysgol, ar gael ar-lein yn:

<http://democratiaeth.ynysmon.gov.uk/mgListOutsideBodies.aspx?bcr=1&LLL=1>

- 1.3 Cafwyd achosion yn y gorffennol lle 'roedd yn ymddangos bod ffurflenni wedi eu cwblhau cyn i aelodau gael eu penodi i wasanaethu ar gyrff allanol ond nid oeddent yn cael eu diweddaru wedyn ar ôl i'r penodiadau gael eu gwneud. Atgoffwyd yr Aelodau bod angen iddynt ddiweddaru eu cofnod yn y gofrestr sefydlog cyn pen 28 diwrnod pryd bynnag y cânt eu penodi i wasanaethu ar gorff allanol neu pan fyddant yn rhoi'r gorau i fod yn aelod o gorff allanol.

Daeth i sylw'r Pwyllgor hefyd nad yw rhai aelodau wedi bod yn cwblhau adran 1.6 y ffurflen sy'n nodi cyfeiriad unrhyw dir (yn cynnwys eu cartrefi) y mae ganddynt fuddiant llesionol ynddo.

2. **Cofrestr o Ddatganiadau o Ddiddordebau mewn Cyfarfodydd** – Mae hon i'w gweld ar-lein yn:

<http://democratiaeth.ynysmon.gov.uk/mgMemberIndex.aspx?bcr=1&LLL=1>

Mae'r gofrestr hon ar gael i aelodau ei chwblhau ar bapur yn unig.

- 2.1 Efallai eich bod yn dymuno datgan barn ynglŷn ag a yw'r wybodaeth sy'n cael ei rhoi yn y ffurflenni hyn wedi gwella o gwbl o ganlyniad i adolygu'r ffurflenni hyn gan y Pwyllgor Safonau a chyhoeddi'r nodyn briffio ynglŷn â diddordebau personol a diddordebau personol sy'n rhagfarnu.
- 2.2 Ydi'ch adolygiad yn dangos os yw aelodau yn cael anhawster gyda'r ffurflen ai pheidio? Os ydynt, a ydych eisiau rhoi cyngor pellach?

- 2.3 Mae wedi dod yn amlwg yn ystod adolygiadau blaenorol nad yw rhai aelodau bob amser yn rhoi disgrifiad digon eglur o'r tiroedd y maent yn eu dal. Mae'n rhaid i aelodau roi disgrifiad llawn a chywir o ddaliadau tir ac eiddo, ac mae'r un egwyddor yn wir am adeiladau hefyd.
- 2.4 Oes yna arwydd bod yr aelodau yn dal i ddatgan diddordebau nad ydynt yn berthnasol? Wrth ddadansoddi'r datganiadau o ddiddordeb a wnaed mewn cyfarfodydd ac ati fe ddarganfuwyd, yn gyffredinol, bod ffurflenni wedi eu cwblhau'n "fryslog" ac roeddent weithiau yn eithaf anodd ei darllen ac roedd teimlad y dylai'r aelodau wneud mwy o ymdrech i'w cwblhau mewn ffordd a fydd yn gwneud synnwyr i'r sawl sy'n eu darllen (h.y. aelodau o'r cyhoedd nad oes ganddynt wybodaeth neu arbenigedd penodol mewn perthynas â'r côd). Yn gyffredinol ac fel mater o egwyddor, dylai'r ffurflenni hyn "sefyll ar eu pennau eu hunain" i'r cyhoedd ddeall beth yw'r diddordeb a sut mae'n ymwneud â'r eitem dan sylw yn y rhaglen, a'r cysylltiad gyda'r eitem honno, p'un ai yw'n ddiddordeb personol neu'n diddordeb personol sy'n rhagfarnu y bu angen i'r aelod adael y cyfarfod o'i herwydd.
- 2.5 Daeth i'r amlwg hefyd bod rhai aelodau'n bod yn fwy gofalus nag sydd raid o ran datgan diddordebau mewn cyfarfodydd, yn arbennig felly mewn perthynas ag aelodau o'r teulu a gyflogir gan y Cyngor, lle 'roedd yn ymddangos nad oedd unrhyw eitem ar y rhaglen yr oedd y diddordeb hwnnw'n ymwneud â hi. Roedd hyn yn creu argraff nad yw rhai aelodau efallai yn meddwl digon ynghylch eu cyfrifoldebau i ddatgan diddordebau a'u bod efallai wedi dod i'r casgliad anghywir bod datganiadau cyffredinol a hollgynhwysol o'r fath yn rhoi iddynt ryw fath o ddiogelwch.
- 2.6 A yw aelodau'n cyflwyno digon o wybodaeth ynglŷn â diddordeb a sut mae'n berthnasol i'r eitemau ar y rhaglen? Os ydych yn dymuno edrych ar y mater mewn mwy o fanylder mae'r rhaglenni, adroddiadau a chofnodion ar gael ar wefan y Cyngor yn

<http://democratiaeth.ynysmon.gov.uk/ieDocHome.aspx?Categories=-13004&bcr=1&LLL=1>

Efallai y byddai'r Pwyllgor Safonau'n dymuno edrych arnynt er mwyn eu cymharu/cysoni â datganiadau mewn cyfarfodydd?

- 2.7 A oes unrhyw newidiadau yr hoffech eu hawgrymu i'r ffurflen er mwyn cynorthwyo aelodau neu wella eglurder neu dryloywder er mwyn y cyhoedd?
- 2.8 Yn ystod adolygiadau blaenorol darganfuwyd rhai enghreifftiau o aelodau yn datgan diddordebau mewn cyfarfodydd ond wedyn ddim yn cwblhau'r ffurflen datganiadau o ddiddordeb a wnaed mewn cyfarfodydd. Mae'n rhaid i aelodau gwblhau'r ffurflenni hyn a'u cyflwyno i'r swyddog pwyllgor perthnasol cyn diwedd y cyfarfod y datganwyd y diddordeb ynddo.

3. Cofrestr o Roddion a Lletygarwch – Mae hon i'w gweld ar-lein yn:

<http://democratiaeth.ynysmon.gov.uk/mgListGifts.aspx?bcr=1&LLL=1>

Mae'r gofrestr hon ar gael i aelodau ei chwblhau ar-lein yn unig.

- 3.1 Mae'n rhaid gwneud Datganiadau o fewn 28 diwrnod o dderbyn unrhyw rodd neu letygarwch sydd yn uwch na'r cyfyngiad o £20.
- 3.2 Gofynnir i chi adolygu'r cofrestriadau i weld os ydynt yn cydymffurfio gyda'r [Protocol](#). Oes digon o wybodaeth yn cael ei chyflwyno? Ydi'r cofrestriadau yn amserol? Ydych yn meddwl bod y ffurflen yn rhoi digon o eglurder a thryloywder? Ellwch chi gynnig unrhyw welliannau pellach neu gyngor sydd angen ei gyflwyno i aelodau?
- 3.3 Efallai bod pryder yn y ffaith bod cyn lleied o gofrestriadau wedi cael eu gwneud, yn arbennig ynglŷn â lletygarwch. Efallai y byddwch eisiau cyflwyno nodyn i atgoffa aelodau ynglŷn â'r disgwyliadau.

23/11/2015

Annwyl Gyngorydd/Aelod Cyfetholedig

ADOLYGIAD O'R COFRESTRAU DATGAN DIDDORDEB GAN Y PWYLLGOR SAFONAU

Ysgrifennaf i'ch atgoffa bydd y Pwyllgor Safonau yn cynnal ei adolygiad blynyddol o'r Cofrestrau sy'n cael eu dal gan y Cyngor ynglŷn â datganiadau o ddiddordebau gan Gynghorwyr / Aelodau Cyfetholedig yn fuan.

Cyn cynnal yr adolygiad yn ystod mis Ionawr/Chwefror 2016 rhoddir cyfle i Gynghorwyr ac Aelodau Cyfetholedig edrych ar eu manylion yn y Cofrestrau a'u gwirio er mwyn sicrhau eu bod yn gyflawn ac yn gywir. Byddwch yn gwerthfawrogi bod yn rhaid rhoi gwybod am unrhyw newid o fewn 28 diwrnod i'r newid hwnnw gael ei wneud.

Mae 3 Cofrestr ar gael yn awr ar-lein a gellir eu gweld trwy ddilyn y cyswllt canlynol :-
<http://www.ynysmon.gov.uk/cyngor-a-democratiaeth/cynghorwyr-democratiaeth-ac-etholiadau/cynghorwyr/cynghorwyr-ac-aelodau-cyfetholedig-syn-pleidleisio-datganiadau-diddordeb?redirect=false>

Er mwyn bod o gymorth, amgaeaf gopi o e-bost gafodd ei anfon i chi ar 13 Ebrill 2015 yn cadarnhau'r casgliadau a'r argymhellion o'r adolygiad diwethaf.

Felly, byddwn yn ddiolchgar petaech yn gwirio'r yr ydych wedi ei gofnodi yn y gofrestr a'u diweddaru hwy os yn briodol. Mae'n hanfodol fod yr holl ddiweddariadau i'r Gofrestr Sefydlog a'r Gofrestr o Roddion a Lletygarwch yn cael eu diweddaru drwy'r system Mod Gov. a bydd angen gwneud unrhyw ddiweddariadau i'r gofrestr o ddiddordebau mewn cyfarfodydd drwy'r Adain Bwyllgorau. Bydd y Pwyllgor Safonau hefyd yn adolygu cofnodiadau hyfforddiant ac adroddiadau blynyddol yr Aelodau.

Yn gywir

Mike Wilson
Cadeirydd y Pwyllgor Safonau / Chair of the Standards Committee
Cyngor Sir Ynys Môn / The Isle of Anglesey County Council
Document: CC-017471-AP/286453

Medwen Jones

From: Dafydd Humphreys
Sent: 13 April 2015 13:33
To: Aelodau GW6
Cc: Michael Wilson
Subject: Y Tair Cofrestr o Ddiddordebau Aelodau / The Three Registers of Members' Interests

Annwyl Gynghorydd,

Fel y gwyddoch mae'r Pwyllgor Safonau yn cynnal adolygiad blynyddol o'r tair Cofrestr o Ddiddordebau Aelodau. Mae'r Pwyllgor Safonau yn credu mai ei swyddogaeth yw cynorthwyo Cynghorwyr i gydymffurfio â'u dyletswyddau yn hytrach 'na chwilio am gangymeriadau, ac rydym yn gobeithio bydd argymhellion yr adolygiad yn ddefnyddiol i chi.

Diolch am eich cymorth a'ch cefnogaeth gyda'r adolygiad, ac am ddiweddarau eich ffurflenni pan yn angenrheidiol cyn i'r adolygiad gael ei gynnal.

Yn dilyn yr adolygiad eleni, mae'r pwyllgor yn gofyn i chi roi sylw dyledus i'r casgliadau cyffredinol sydd fel a ganlyn:-

Y Gofrestr Sefydlog

1. Rydym yn atgoffa Aelodau yn benodol i sicrhau bod eu cyfeiriadau a'u daliadau tir wedi eu disgrifio yn glir yn rhan 1.6 o'r gofrestr. Os nad oes gan Aelod ddiddordeb mewn tir yna dylai nodi 'Dim' neu 'Dim diddordeb' ar y gofrestr.
2. Mae'n bwysig hefyd i Aelodau ddatgelu eu haelodaeth o gyrff cyhoeddus eraill, elusennau a chymdeithasau. Dylai Aelodau nodi enw a chyfeiriad llawn y gyrff/elusennau y maent yn aelodau ohonynt.
3. Mae yna hefyd anghysondebau o ran aelodaeth o gyrff allanol, fel y cofnodwyd gan y Cyngor, a'r rheini a ddatganwyd; nid ydynt yn cael eu datgan yn y ffurflenni bob amser er eu bod yn cael eu rhestru ar "dudalen flaen" pob Cynghorydd. Gellir gweld enghraifft o "dudalen flaen" Cynghorydd ar y ddolen a ganlyn:-
<http://democratiaeth.ynysmon.gov.uk/mgUserInfo.aspx?UID=650&LLL=1>
4. Pan fo Aelodau yn datgan diddordeb busnes nid ydynt yn rhoi digon o wybodaeth ynglŷn â natur y diddordeb busnes.

Datgan diddordebau mewn cyfarfodydd

1. Mae yna lawer o enghreifftiau o Aelodau yn ticio'r blwch i ddweud fod ganddynt ddiddordeb ond nid ydynt yn rhoi manylion am y diddordeb. Mae angen rhoi manylion am beth yw'r diddordeb a hefyd a yw'r diddordeb yn un personol neu'n un sydd yn rhagfarnus neu'r ddau.
2. Nid yw Aelodau yn rhoi digon o wybodaeth am natur y diddordeb a sut mae'n ymwneud â'r eitemau ar y rhaglen. Mae angen bod yn fwy eglur yn hyn o beth;
3. Mae yna ddatganiadau diddordeb anghyson yn cael eu gwneud mewn gwahanol gyfarfodydd gan yr un Aelod ynghylch yr un mater. Mae Aelodau weithiau yn pleidleisio mewn rhai cyfarfodydd

ac ymatal mewn rhai eraill pan mae'r un mater yn cael ei drafod. Mae hyn yn awgrymu diffyg dealltwriaeth. Os nad yw Aelod yn sicr a oes yna ddiddordeb sydd angen ei ddatgelu, dylai'r Aelod ofyn am gyngor.

4. O bryd i'w gilydd, mae Aelodau yn datgan diddordeb mewn cyfarfodydd ar lafar, ond ddim yn cwblhau'r gwaith papur. Bydd angen cwblhau'r ffurflen ar gyfer datgan diddordeb mewn cyfarfod bob tro lle mae diddordeb fel hyn yn cael ei ddatgan ar lafar, gan nid yw yn ddigon i ddatgan diddordeb ar lafar yn unig.

5. Mae rhai datganiadau'n parhau i gael eu gwneud heb fod raid, er enghraifft, datganwyd diddordeb gan un Aelod pan nad oedd yn bresennol yn y cyfarfod.

Cofrestr o roddion a lletygarwch

Ychydig iawn o ddatganiadau sydd yn cael eu gwneud ynghylch rhoddion a lletygarwch a gwahoddir Aelodau i ailymgyfarwyddo gyda'r Protocol ar gyfer Rhoddion a Lletygarwch:- <http://www.ynysmon.gov.uk/cyngor-a-democratiaeth/cynghorwyr-democratiaeth-ac-etholiadau/cyfansoddiad/cyfansoddiad-rhan-5-codau-a-phrotocolau/cyfansoddiad-59-protocol-ar-roddion-a-lletygarwch?redirect=false>

Hyfforddiant

Mae'r Pwyllgor Safonau wedi nodi bod sawl Aelod wedi methu â dod i ddigon o sesiynau hyfforddiant eleni.

Mae'r casgliadau yma yn gosod allan y canlyniadau cyffredinol o'r adolygiad, ond mi fydd aelodau o'r Pwyllgor Safonau yn cysylltu gydag ambell Aelod Etholedig yn uniongyrchol lle bydd angen, er mwyn sicrhau fod yr Aelodau yna yn diweddarau eu datganiadau lle teimlwyd fod problem wedi codi yn ystod yr adolygiad. Os gwelwch yn dda a fuasech felly yn barod i drafod eich cofrestr gyda'r Pwyllgor Safonau rhag ofn bod un ohonynt yn cysylltu gyda chi.

Mae'r pwyllgor yn gwerthfawrogi eich bod i gyd yn brysur iawn ac yn ymwybodol mai dim ond un o nifer o'r tasgau y mae'n rhaid i chi roi sylw iddynt yw hon. Fodd bynnag, rydym yn gobeithio fod yr argymhellion uchod o gymorth i arbed amser i Aelodau oherwydd fod gwella safon y ffurflenni, gyda gobaith, yn osgoi cyflwyno cwynion di sail sy'n draul ar amser.

Dear Councillor,

As you know, the Standards Committee conducts an annual review of the three Registers of Members' Interests. The Standards Committee believe their role is to assist councillors to comply with their duties, not to look for errors, and we hope that you will find the recommendations from the review helpful.

Thank you for your support and assistance with the review, and for updating your forms where necessary prior to the review being conducted.

Following this year's review, the Committee asks that you have due regard to its general findings, which are as follows:-

The Standing Register

1. We would remind Members specifically to ensure that their addresses and land holdings are clearly described in section 1.6 of the register. If a Member has no interest in land they should enter 'None' or 'No Interest' on the register.

2. It is also important that Members disclose their membership of other public bodies, charities and associations. Members should provide the full name and address of organisations/charities of which they are members.

3. There are also inconsistencies in terms of membership of external organisations between those listed by the Council and those declared by individual members; they are not always recorded on the forms although they are listed on every Councillor's "front page". An example of a Councillor's "front page" can be found via the following link:-

<http://democracy.anglesey.gov.uk/mgUserInfo.aspx?UID=650&LLL=0>

4. Where members are declaring a business interest they're not providing enough information on what the business interest is.

Declaration of interests in meetings

1. There are many examples of Members ticking the box to declare an interest but not providing details of that interest. Details are required of the nature of the interest and whether that interest is a personal or a prejudicial interest or both.

2. Members do not provide sufficient information regarding the nature of the interest and how it relates to the items on the agenda. Greater clarity is required in this respect.

3. Inconsistent declarations of interest are made in various meetings by the same Member on the same matter. Members occasionally vote in some meetings and abstain in others when the same matter is being discussed. This suggests a lack of understanding. If Members are unsure as to whether they have a declarable interest they should seek advice.

4. Members occasionally declare an interest orally at meetings but do not complete the paperwork. The form needs to be completed for declarations of interest at every meeting where such an interest is declared orally, as oral declarations of interest alone are not sufficient.

5. Some interests are continuing to be declared unnecessarily, for example, one Member declared an interest when he was not present at the meeting.

Register of Gifts and Hospitality

Few declarations are made with regard to gifts and hospitality and members are invited to re-familiarise themselves with the Protocol of Gifts and Hospitality:-

<http://www.anglesey.gov.uk/council-and-democracy/councillors-democracy-and-elections/constitution/constitution-part-5-codes-and-protocols/constitution-59-protocol-on-gifts-and-hospitality/>

Training

The Standards Committee has observed that several members have failed to attend sufficient training this year.

These findings set out the general conclusions of the review but Members of the Standards Committee will be contacting some elected Members direct, if needed, in order to ensure that they update their declarations where it is felt that a problem has arisen during the review. Would you therefore please be ready to discuss your register with the Standards Committee in case one of them contacts you.

The Committee appreciates that you are all very busy and is aware that this task is only one of a number that you have to address. However, we hope that the above recommendations will assist in saving time for Members as improving the standard of the forms will hopefully avoid groundless and time consuming complaints.

Yn Gywir / Regards

Mike Wilson

Cadeirydd y Pwyllgor Safonau /Chair of the Standards Committee,
Cyngor Sir Ynys Môn / The Isle of Anglesey County Council
Document: CC-017471-AP/257200